

Folketrygdfondet
Postboks 1845 Vika
0123 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/5760 -

Dato
13.06.2023

Meldingen Statens pensjonsfond 2023

Stortinget behandlet meldingen *Statens pensjonsfond 2023* 12. juni 2023, jf. Meld. St. 17 (2022–2023) og Innst. 364 S (2022–2023).

Finanskomiteen viser i innstillingen til at lov om Statens pensjonsfond slår fast at målet med investeringene skal være å oppnå høyest mulig avkastning med en akseptabel risiko. Innenfor denne rammen skal fondet forvaltes ansvarlig. Komiteens flertall understreker at fondet ikke er et politisk virkemiddel, et prinsipp det er bred politisk enighet om og som skal ligge fast.

Komiteen merker seg at SPN over tid har hatt noe bedre avkastning enn referanseindeksen fastsatt av Finansdepartementet og at SPNs eierposisjoner brukes aktivt i arbeidet med ansvarlig forvaltning.

Gjennomgang av Folketrygdfondets aktive forvaltning av SPN

I meldingen omtales Finansdepartementets gjennomgang av Folketrygdfondets aktive forvaltning av SPN. Departementets vurdering er at Folketrygdfondets aktive forvaltning samlet sett har vært god, og at SPN fortsatt bør forvaltes med et visst innslag av aktiv forvaltning. Rammen for avvik fra referanseindeksen er vurdert som tilstrekkelig og departement legger ikke opp til å gjøre endringer i denne nå. Finanskomiteen tar omtalen til orientering.

Høye eierandeler på Oslo Børs

I meldingen omtales utfordringen med at SPNs eierandeler i det norske aksjemarkedet over tid er blitt så høye at det er risiko for å komme i brudd med mandatets

eierandelbegrensning på 15 pst. i norske selskaper. Departementet arbeider med å vurdere ulike alternativer og vil komme tilbake til Stortinget når saken er ferdig utredet. Komiteen tar omtalen til orientering.

Ny enhet for statlig kapitalforvaltning i Tromsø

I meldingen omtales regjeringens mål om å opprette en kapitalforvaltningsenhet i Tromsø for å bidra til styrke statens tilstedeværelse og å bygge sterke kapitalforvaltningsmiljøer i nord. En arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet som utredet investeringsunivers, styringsstruktur og organisatorisk oppsett frarådet at investeringene i den nye enheten blir del av Statens pensjonsfond. Arbeidsgruppen anbefalte at den nye enheten får et investeringsunivers som omfatter unoterte aktivklasser. Gruppen anbefalte i lys av sin tilråding om et unotert investeringsunivers at det etableres en ny enhet under Nærings- og fiskeridepartementet som kan bygges opp ved å trekke på kompetansen på unoterte investeringer som allerede finnes hos etablerte forvaltermiljøene under departementets virkemiddelapparat.

I meldingen fremgår det at departementet mener at den nye enheten bør legges utenfor Statens pensjonsfond og at valg av forvalter henger sammen med valg av investeringsunivers. Departementet vil vurdere å legge forvaltningen av den nye enheten i Tromsø til Folketrygdfondet, etter modell av Statens obligasjonsfond. Investeringsuniverset med Folketrygdfondet som forvalter bør legges nært opp til Folketrygdfondets eksisterende kompetanse. Det fremgår videre at departementet vil arbeide videre med å konkretisere et investeringsunivers og utrede delsegmenter i unoterte og noterte markeder, herunder hvordan eventuell overlapp med Statens pensjonsfond kan håndteres. Det er et siktemål at investeringsuniverset for den nye enheten skal avgrenses, slik at overlapp med forvaltningsmiljøene og virkemiddelapparatet under Nærings- og fiskeridepartementet unngås.

Komiteens flertall støtter at en ny kapitalforvaltningsenhet i Tromsø ikke blir del av Statens pensjonsfond begrunnet med at det ville brutt med den langvarige politiske enigheten om at pensjonsfondet ikke skal benyttes til andre politiske formål enn rent finansielle.

Et annet flertall viser til at arbeidsgruppen primært anbefaler en modell hvor det opprettes en formuesmasse som først og fremst skal investeres i unoterte aktivklasser, og hvor investeringsuniverset blir en utfyllende del av det eksisterende virkemiddelapparatet under Nærings- og fiskeridepartementet. Dette flertallet mener det er naturlig at denne modellen vurderes videre av Finansdepartementet i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet.

Et annet flertall mener at en ny kapitalforvaltningsenhet i Tromsø vil legge til rette for nye arbeidsplasser i Tromsø og Nord-Norge og vil kunne skape ringvirkninger som bidrar til vekst og næringsutvikling i regionen. Dette flertallet viser også til at arbeidsgruppen anbefaler et investeringsunivers som omfatter unoterte investeringer

og at en ny enhet kan bygges opp ved å trekke på kompetansen til de etablerte forvaltningsmiljøene under Nærings- og fiskeridepartementet. I det videre arbeidet med etableringen av den nye enheten mener dette flertallet det vil være viktig at man også ser på hvordan man best mulig kan ta utgangspunkt i kompetansen til disse, samt å unngå overlapp med disse forvaltningsmiljøene.

Det samme flertallet viser også til at arbeidsgruppen pekte på fordeler og ulemper ved investeringer i unoterte selskaper, herunder at det unoterte markedet er bredere enn det noterte markedet, men også at markedet kjennetegnes av mindre tilgjengelig informasjon. Dette flertallet viser til at Finansdepartementet vil arbeide videre med å konkretisere et investeringsunivers og utrede delsegmenter i unoterte og noterte markeder, herunder hvordan eventuell overlapp med Statens pensjonsfond kan håndteres, og at Folketrygdfondet har fått i oppdrag å utrede dette. Dette flertallet understreker at formålet med investeringene skal være høyest mulig avkastning med akseptabel risiko.

Det samme flertallet understreker at en rask fremdrift i etableringen må ha høy prioritet, samtidig som det er viktig at den nye enheten etableres på en måte som gjør at den kan stå seg over tid som en viktig institusjon som kan bidra med arbeidsplasser og positive ringvirkninger for Tromsø og hele Nord-Norge.

Departementet viser til at Folketrygdfondet i brev 31. mars 2023 er bedt om å utrede mulig oppsett for en ny enhet med kontorsted i Tromsø og Folketrygdfondet som forvalter, og imøteser Folketrygdfondets svar innen 15. september 2023.

Med hilsen

Espen Erlandsen e.f.
ekspedisjonssjef

Rune Goul Nellesmann
seniorrådgiver

Kopi:
Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer